

Nummer 47

Verzameld door Wim Smeets

In deze rubriek vindt u samenvattingen van artikelen met in de kop een vogelnaam of een vogelaanduiding. Deze artikelen verschenen in de maanden januari en februari 2008 in Nederlandse dag- en huis-aan-huisbladen.

Oma past op vogels

Algemeen Dagblad/Utrechts Nieuwsblad, 5 januari 2008

De bioloog David Richardson bestudeerde de afgelopen tien jaar het gedrag van de Seychellenrietzanger. Van deze kleine zangvogel was al bekend dat het ouderpaar hulp krijgt van vrouwelijke verwanten bij het grootbrengen van een nest. Tot nu toe werd gedacht dat dit gedrag beperkt bleef tot de nakomelingen van de broedende moeder. Zorgvuldige observatie van Richardson leert dat ook grootmoeder bereid is de jonge vogels mee op te voeren.

Herkomst steltlopers Waddenzee herleid

Leeuwarder Courant, 5 januari 2008

In de Martinikerk in Franeker verdedigt Meinte Engelmoer zijn proefschrift over het belang van de Waddenzee voor steltlopers. Zijn promotie was een zaak van lange adem. Hij deed in 27 jaar zijn onderzoek. Wat al lang bekend was is nu ook wetenschappelijk bevestigd door het onderzoek van Engelmoer: de Waddenzee is van groot belang als tussenstop of overwinteringsgebied voor steltlopers die de Oost-Atlantische route volgen. Om vergelijkingsmateriaal te verkrijgen werden de gegevens genoteerd van maar liefst 32.000 in het waddengebied gevangen vogels. Daaruit kon hij vaststellen waar en wanneer steltlopers uit de verschillende broedgebieden in het Nederlandse deel van de Waddenzee verblijven. Als resultaat van dit onderzoek zijn nu de verschillende populaties van elkaar te onderscheiden, waarmee direct ook het belang van het wad voor deze trekvogels

duidelijk is.

Over hetzelfde onderwerp een bericht in het NRC/Handelsblad van 23 februari 2008.

Grauwe Kieken in het riet

NRC/Handelsblad, 5 januari 2008

Akkerbouwers zijn niet langer verplicht een deel van hun land braak te laten liggen. Dat heeft de Europese commissaris voor Landbouw en plattelandsontwikkeling Mariann Fischer Boel besloten, met instemming van de lidstaten. Dat is precies wat de boerenorganisatie LTO-Nederland (Land- en Tuinbouw Organisaties Nederland) minister Gerda Verburg van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) adviseerde. De laatste twee seizoenen vielen de graanopbrengsten tegen, terwijl de vraag naar granen uit China en andere Aziatische landen steeg, evenals de vraag van producenten van biobrandstof.

Dat onbebouwde land was goed voor de akkervogels. Overal in Europa hebben wegwijnende akkervogels geprofiteerd van de braaklegging. Het was een zeldzaam voorbeeld van een economische maatregel die gunstig uitpakte voor de natuur. Waar moet de Grauwe Kiekendief nu naar toe?

Over hetzelfde onderwerp een bericht in De Nieuwe Oogst van 12 januari 2008.

Rechtszaak om papegaaien

De Telegraaf, 10 januari 2008

Dat liefde voor vogels wel heel ver kan gaan blijkt wel uit het feit dat twee vrouwen, de twintigjarige Natasja en de moeder van haar ex-vriendje, elkaar ontmoetten voor de rechter in een kort geding over twee blauwgele Ara's. Natasja had de dieren aan haar schoonmoeder gegeven om ze te laten verzorgen. Toen de relatie uitraakte, wilde Natasja haar papegaaien terug, maar de schoonmoeder was intussen al zo gehecht aan de beide vogels dat ze die niet meer kwijt wilde.

Herkomst steltlopers in de Waddenzee herleid door langjarig wetenschappelijk onderzoek.
Foto: Wim Smeets.

Orpheusspotvogel zal Spotvogel vervangen

NRC/Handelsblad, 10 januari 2008

Exotische vogelsoorten uit Zuid-Europa zijn over vijftig jaar veel voorkomend in Nederland. Dat zegt Ruud Foppen van de vereniging Sovon Vogelonderzoek Nederland. Samen met Vogelbescherming Nederland en de Universiteit van Durham heeft Sovon de Klimaatatlas Europese Broedvogels samengesteld. Deze biedt inzicht in de gevolgen van de klimaatverandering voor 540 Europese vogelsoorten. Vogels die in het zuiden leven, zullen naar het noorden trekken. Van vogels die uitsluitend in het noorden leven, wordt het leefgebied kleiner. Deze soorten zullen uitsterven.

Over hetzelfde onderwerp een bericht in het Brabantsch Dagblad/De Stem en De Telegraaf van 10 januari, de Splits van 15 januari, het NRC/Handelsblad, de Leeuwarder Courant en het Algemeen Dagblad/Utrechts Nieuwsblad van 16 januari, de NRC-Next van 17 januari, De Telegraaf, het Dagblad de Limburger, het NRC/Handelsblad en de Volkskrant van 19 januari, het Noordhollands Dagblad van

24 januari, Trouw van 25 januari en de Leeuwarder Courant van 28 januari 2008.

Nepal redt gieren met schone karkassen
NRC/Handelsblad, 24 januari 2008

Een simpele voederplaats voor gieren in Nepal heeft plaatselijk de Bengaalse Gier en de Dunsnavelgier van de ondergang gered. Voor het eerst in jaren is het aantal broedparen weer gestegen. Dat melden de organisaties BirdLife International en Bird Conservation Nepal, die twee jaar geleden in de regio Nawalparasi een dergelijk gierenrestaurant opzetten. Daarin schootelen zij de gieren uitsluitend 'schone' karkassen voor. Dat wil zeggen kadavers zonder Diclofenac. Dit geneesmiddel voor runderen bleek de oorzaak van de grote sterfte onder de gieren.

Bedreigd of niet, de Huismus blijft op 1
Trouw, 28 januari 2008

Hoe vaak wij ook te horen krijgen dat de Huismus bedreigd wordt, hij blijft de talrijkste vogelsoort in tuin en op balkon. Dat blijkt uit de resultaten van de (jaarlijkse) tuinvogeltelling die Vogelbescherming Nederland organiseerde.

Zilver en brons waren voor de Koolmees en de Merel.

Over hetzelfde onderwerp een bericht in het Algemeen Dagblad van 26 januari, het NRC/Handelsblad, De Telegraaf van 28 januari en het Algemeen Dagblad van 29 januari 2008.

Vogelvangers aangehouden

Trouw, 26 januari 2008

Een 47-jarige man uit de Betuwe en zijn echtgenote zijn aangehouden voor het vangen van en handelen in beschermde Europese inheemse vogelsoorten. De politie nam bijna vijfhonderd vogels in beslag die mogelijk illegaal gevangen zijn. Het gaat onder andere om Putters, Goudvinken, Staartmezen, Kuifmezen en Europese Kanaries. De man zou op verscheidene plekken, waaronder de Belgische Ardennen, uiteenlopende vogelsoorten hebben gevangen met als doel ze te verhandelen. Hierop staat een maximumstraf van zes jaar.

Oeverzwaluwenwand terug bij Industrierrein Jistrum

Weekblad Fryslân, 28 januari 2008

Er komt weer een oeverzwaluwenwand in Jistrum, zo heeft de gemeente Tytsjerksteradiel besloten. Een aantal jaren geleden had Jistrum de grootste oeverzwaluwenkolonie van Nederland bij de kalkzandsteenfabriek. Deze locatie verdween toen de fabriek haar activiteiten beëindigde. Nu is er ruimte om bij het nieuwe industrierrein aan de Jisterboerewel een nieuwe oeverzwaluwenwand van ongeveer twintig meter lang te maken. Het wordt een constructie van betonelementen met een zandwal er achter.

Grote grazers verdringen broedvogels

Trouw, 6 februari 2008

Runderen, paarden en herten van de Oostvaardersplassen vreten zoveel ruipte en riet weg dat in tien jaar 21 broedvogelsoorten zijn verdwenen. Vogels die van ruipte houden, zoals Koekoek, Nachtegaal en Paapje, namen af met tachtig tot honderd procent. Riet- en grassoorten namen af tot negentig procent, bosvogels

Nepal redt gieren met schone karkassen.

Foto: Wim Smeets.

Steuntje in de rug van weidevogel.

Foto: Wim Smeets.

verdwenen helemaal. De vraag is of Staatsbosbeheer zijn systeembeheer kan volhouden nu de Oostvaardersplassen zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Met deze Europese status waarin de leefgemeenschap nauwkeurig wordt beschreven, zijn beheerders verplicht die natuur en soorten in stand te houden. Blauwborst (teruggang 66%) en Paapje staan op de lijst van te beschermen vogels, Heckrunderen en Edelherten niet. Over hetzelfde onderwerp twee berichten in Bionieuws van 2 februari 2008.

Gevoerde vogels leggen eerder

NRC/Handelsblad, 7 februari 2008

Voor het eerst is het effect van olienootjes en vetbollen die 's winters op en om voedertafels worden opgehangen, wetenschappelijk in kaart gebracht. Britse onderzoekers aan de Queen's University Belfast onderzochten het broedsucces van Pimpelmezen in het noordoosten van Ierland. Ze keken naar Pimpelmezen die in bosachtig gebied op zichzelf zijn aangewezen en naar Pimpelmezen die in eenzelfde omgeving konden terugvallen op de traditionele pinda's van dierenvrienden. Pindaverstrekking werd beëindigd zes weken voordat het eerste ei wordt gelegd. Daarna werd het broedsucces in

zeventig nestkastjes gevolgd. De mezen die 's winters waren bijgevoerd legden eerder hun eerste ei en brachten meer jongen groot.

Steuntje in de rug van weidevogel

Noordhollands Dagblad, 9 februari 2008

De weidevogelstand loopt landelijk enorm terug. Het Rijk stelt voor dit jaar 1,8 miljoen euro subsidie beschikbaar voor het weidevogelbeheer in Noord-Holland. De provincie doet daar zeven ton bovenop en neemt de regie voor het weidevogelbeheer steviger in handen. Om de maximaal 2,5 miljoen euro subsidie op zinvolle wijze te besteden, is een nieuwe subsidieregeling opgesteld.

Machine wast vogels schoon

Trouw, 12 februari 2008

Door een olievlek voor de Duitse Noordzeekust zijn honderden zeevogels besmeurd geraakt. Vrijwilligers van de Fûgelspits in Moddergat schieten te hulp. Vogelopvangcentrum Fûgelspits heeft de afgelopen dagen 230 met olie besmeurde vogels opgevangen. Ze werden met een soort afwasmachine behandeld. De vogels worden met kooi en al in deze machine gezet. Verscheidene sproeiers draaien om de kooien heen. Tien minuten douchen

Provincies: tekort aan middelen ganzenopvang.

Foto: Wim Smeets.

met Drecht en de beesten zijn schoon. Worden ze met de hand gewassen, dan zijn de vogels 24 uur later nog gestrest. Nu worden ze amper nog aangeraakt en zijn de vogels rustig zodra ze weer in hun hok zitten.

Over hetzelfde onderwerp een bericht in de Leeuwarder Courant van 9 februari, De Telegraaf van 10 februari, de Leeuwarder Courant van 11 februari en de Metro van 12 februari 2008.

Weer meer Dwergganzen

Noordhollands Dagblad/Schager Krant, 20 februari 2008-05-17

De oude polders achter de Hondsbossche en Pettemer Zeewering, in de kop van Noord-Holland, zijn definitief uitgegroeid tot de favoriete plek van de in Nederland overwinterende populatie van Dwergganzen. Er werden er deze afgelopen winter verscheidene keren tussen de vijftig en zestig waargenomen. Op zeer korte termijn plaatst minister Gerda Verburg van LNV het gebied op de lijst van Natura 2000.

Dwergganzen zijn zeer zeldzaam en dreigen uit te sterven. Zweedse onderzoekers legden eieren van Dwergganzen

in nesten van Brandganzen. De adoptieouders namen hun jongen mee langs de veiligere westelijke trekroute naar Nederland. Hier mogen deze vogels niet bejaagd worden, in tegenstelling tot de oorspronkelijke overwinteringsgebieden in Oost-Europa.

Provincies: tekort aan middelen ganzenopvang

Agrarisch Dagblad, 22 februari 2008

De provincies betwijfelen of de 13 miljoen euro, die nu beschikbaar is voor de opvang van (overwinterende) ganzen door boeren, op termijn voldoende is. Het bedrag lijkt hoog genoeg voor de huidige 59.000 ha aan foerageergebieden bij boeren. Afsproken is echter dat uiteindelijk 65.000 ha door boeren worden beheerd. De provincies vrezen tekort te komen, temeer daar ze nu ook betalen voor de vervolgschade.

Over hetzelfde onderwerp een bericht in Trouw van 21 februari, De Gooi- en Eemlander van 22 februari, Aalsmeerder Courant van 23 februari en NRC/Handelsblad van 28 februari 2008.

Jacht op ganzen in Bos mag

Het Parool, 23 februari 2008

De jacht op Grauwe Ganzen in het Amsterdamse Bos wordt geopend, ondanks protesten van de gemeente Amsterdam door wethouder Marijke Vos van Openbare Ruimten en Groen. Het Amsterdamse Bos ligt binnen het vergrote gebied van tien kilometer rond Schiphol waarbinnen jachtontheffingen door Gedeputeerde Pieter Visser zullen worden verleend om de groeiende grauweganzenpopulatie terug te dringen. De grenzen zijn verruimd omdat de ganzen het luchtruim gevaarlijk maken voor vliegtuigen. Het Amsterdamse Bos ligt precies onder een aanvliegroute op Schiphol en is de plek met het grootste aantal Grauwe Ganzen in Amsterdam. Over hetzelfde onderwerp een bericht in het Parool van 19 februari, het Algemeen Dagblad van 20 februari, het Haarlems Dagblad van 21 februari, de Aalsmeerder Courant en het Parool van 23 februari 2008.

Nachtzwaluw in de lift

De Telegraaf, 23 februari 2008

Het gaat goed met de Nachtzwaluw. De populatie werd afgelopen jaar geschat op minimaal 1584 paar. Dat aantal is in de afgelopen dertig jaar niet bereikt. In de jaren zeventig en tachtig liep het aantal sterk achteruit en belandde de Nachtzwaluw op de Rode Lijst. Ondanks het feit dat het broedgebied niet is uitgebreid, is de populatie toegenomen. Men vermoedt dat het herstel te maken heeft met de uitbreiding en het herstel van de heide en het veranderende klimaat in Nederland en de Sahel. Door de lange warme zomers kan een paartje twee legsels grootbrengen in plaats van één. De Nachtzwaluwen foerageren vrijwel uitsluitend op de heide en ze eten voornamelijk vlinders. De

vlindersoorten die op hun menu staan, blijken in aantal flink te zijn toegenomen.

De rioolspreeuw zingt het mooist

NRC/Handelsblad, 28 februari 2008

Mannetjesspreeuwen die leven in de buurt van open riolen, zingen langer en gevarieerder dan Spreeuwen verderop. Vrouwtjesspreeuwen vinden de zang van deze 'rioolspreeuwen' ook mooier. De verklaring komt van het hoge gehalte aan natuurlijke en synthetische hormonen in het rioolwater. Het voedsel dat de Spreeuwen verzamelen uit de open filterbedden van rioolwaterzuiveringsinstallaties, bevat zoveel hormonen dat het de hersenbouw beïnvloedt. Dit alles volgens een Brits-Duits team van biologen in het wetenschappelijke internetblad PLoS ONE (<http://www.plosone.org>).

Vervolging roofvogels afgenomen

Meppeler Courant, 29 februari 2008

De vervolging van roofvogels is in 2007 afgenomen. De Werkgroep Roofvogels Nederland (WRN) heeft de indruk dat alle publiciteit rondom deze misstanden een positief effect heeft gehad. Ook het Openbaar Ministerie heeft zich serieus ingezet tegen deze vervolging. De verstoringen van nesten wordt bijgehouden door nestcontroleurs van de WRN. Er blijft echter de vraag of de geconstateerde afname van de vervolging van roofvogels niet te wijten is aan slimmere methoden van de vervolgers. Over hetzelfde onderwerp een bericht in de Meppeler Courant van 3 maart 2008.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HC Bunschoten, (033) 298 31 47, smeets.foto@casema.nl.